

Соціально-економічне становище Запорізької області за січень–жовтень 2019 року

Повідомлення Головного управління статистики

Населення

Чисельність наявного населення Запорізької області, за оцінкою, на 1 жовтня 2019р. становила 1692213 осіб.

Упродовж січня–вересня 2019р. чисельність населення зменшилася на 13623 особи. Порівняно з січнем–вереснем 2018р. обсяг природного скорочення збільшився на 1201 особу та становив 12034 особи.

Залишається суттєвим перевищення кількості померлих над кількістю живонароджених: на 100 померлих – 42 народжені.

Ринок праці

Середньооблікова кількість штатних працівників підприємств, установ та організацій Запорізької області з кількістю працюючих 10 осіб і більше у вересні 2019р. становила 350,8 тис. осіб. У порівнянні з серпнем 2019р. їх кількість у цілому по області зменшилась на 1,8 тис. осіб, або на 0,5%.

Суттєве зменшення показника відбувалось у тимчасовому розміщуванні й організації харчування (на 34,1%), діяльності у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування (на 3,5%), оптовій і роздрібній торгівлі, ремонті автотранспортних засобів та мотоциклів (на 3,4%), операціях з нерухомим майном (на 2,7%).

І, навпаки, суттєве збільшення показника спостерігалось у виробництві харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів (на 4,2%), фінансовій та страховій діяльності (на 2,7%), постачанні електроенергії, газу, пари і кондиційованого повітря (на 2,3%), освіти (на 2,2%).

За даними Запорізького обласного центру зайнятості **кількість зареєстрованих безробітних**, які отримали статус безробітного впродовж січня–жовтня 2019р., становила 51,1 тис. осіб. При цьому кількість зареєстрованих безробітних за місяць збільшилась на 9,2% та на кінець жовтня 2019р. становила 14,5 тис. осіб.

Кількість вакансій, заявлених роботодавцями до державної служби зайнятості, в жовтні 2019р. порівняно з вереснем 2019р. збільшилась на 0,6% та на кінець жовтня 2019р. становила 3,1 тис.од.

Порівняно з вереснем 2019р. значне збільшення попиту спостерігалось по робітниках з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування, складання устаткування і машин (у 1,6 раза). Суттєве зменшення попиту відбувалось по кваліфікованих робітниках сільського та лісового господарств, риборозведення і рибальства (на 28,6%), законодавцях, вищих державних службовцях, керівниках, менеджерах (управителів) (на 25,3%).

За професійними групами найбільший попит на робочу силу спостерігався на робітників з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування, складання устаткування і машин (25,8% загальної кількості заявлених вакансій), а найменший – на кваліфікованих робітників сільського та лісового господарств, риборозведення і рибальства (1,0%).

Доходи населення

Розмір середньомісячної номінальної заробітної плати одного штатного працівника у вересні 2019р. у 2,5 раза перевищив законодавчо встановлений рівень мінімальної заробітної плати (4173 грн) та становив 10497 грн, що на 0,3% більше, ніж у серпні 2019р. і на 18,4% – ніж у аналогічному місяці 2018р.

Найвищий розмір заробітної плати відмічався у працівників добувної промисловості та розроблення кар'єрів (18746 грн), постачання електроенергії, газу, пари і кондиційованого повітря (16950 грн), виробництва меблів, іншої продукції, ремонту та монтажу машин і устаткування (16243 грн), металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів, крім машин та устаткування (16165 грн), а також виробництва коксу і продуктів нафтоперероблення (16031 грн).

Необхідно зазначити, що до групи з найнижчою заробітною платою, розмір якої складає 41–63% середньообласного рівня, відносилися працівники текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів, операцій з нерухомим майном, виготовлення виробів з деревини, виробництва паперу і поліграфічної діяльності.

Реальна заробітна плата (з урахуванням змін споживчих цін) у вересні 2019р. в порівнянні з серпнем 2019р. зменшилась на 0,3%, а відносно вересня 2018р. збільшилась на 10,1%. За січень–вересень 2019р. по відношенню до аналогічного періоду 2018р. вона збільшилась на 11,7%.

Сума несплаченої заробітної плати за вересень 2019р. збільшилась на 0,3 млн.грн, або на 0,3% та на 1 жовтня 2019р. становила 102,3 млн.грн.

У цілому по економіці області обсяг несплаченої заробітної плати на початок жовтня 2019р. становив 2,7% фонду оплати праці, нарахованого за вересень.

Із загальної суми заборгованості на 1 жовтня 2019р. 43,5% складає борг працівникам економічно активних підприємств. За вересень 2019р. сума заборгованості з виплати заробітної плати по цих підприємствах збільшилась на 1,0% та становила 44,5 млн.грн.

На початок жовтня п.р. значна частина суми заборгованості цієї категорії підприємств припадала на виробництво хімічних речовин та хімічної продукції (33,9% загальної суми боргу по області), освіту (22,2%), водопостачання, каналізацію, поводження з відходами (16,9%).

Основну частину боргу утворено на підприємствах м.Запоріжжя (74,6%).

На 1 жовтня 2019р. вчасно не отримали заробітну плату 3,8 тис. працівників економічно активних підприємств (1,1% штатних працівників, зайнятих на підприємствах з кількістю працюючих 10 осіб та більше) в середньому по 11645 грн кожен. Значно вищим цей показник був у працівників будівництва (49862 грн), освіти (25436 грн), професійної, наукової та технічної діяльності (23104 грн), а також транспорту, складського господарства, поштової і кур'єрської діяльності (22936 грн).

На 1 жовтня 2019р. з'явилась заборгованість із виплати заробітної плати за рахунок бюджетних коштів у сумі 3,2 тис.грн.

Соціальний захист

У січні–жовтні 2019р. призначено **субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг** 286,1 тис. домогосподарств, що склало 360,4% домогосподарств, які звернулися за субсидіями (ураховуючи тих, що звернулися за субсидіями у 2018р., але призначено їм було тільки у 2019р., та тих, яким продовжено надання субсидії відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 1995р. № 848), при цьому в міських поселеннях – 233,6 тис. домогосподарств, у сільській місцевості – 52,5 тис. домогосподарств.

Загальна сума призначених субсидій у січні–жовтні 2019р. становила 99,2 млн.грн (у міських поселеннях – 86,3 млн.грн, у сільській місцевості – 12,9 млн.грн).

Середня сума призначеної субсидії на одне домогосподарство в жовтні 2019р. склала 453,4 грн, у відповідному періоді 2018р. – 126,7 грн.

У жовтні 2019р. 124,8 тис. домогосподарств отримали субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг.

Крім того, в січні–жовтні 2019р. 16,4 тис. домогосподарств (74,1% тих, які звернулись) було призначено **субсидії на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива**, при цьому в міських поселеннях – 5,7 тис. домогосподарств, у сільській місцевості – 10,7 тис. домогосподарств. Загальна сума призначених субсидій у січні–жовтні 2019р. становила 50,7 млн.грн (у міських поселеннях – 18,7 млн.грн, у сільській місцевості – 32,0 млн.грн).

Середній розмір призначеної субсидії цього виду на одне домогосподарство в жовтні 2019р. становив 2952,2 грн, у відповідному періоді 2018р. – 3200,7 грн.

У січні–жовтні 2019р. 16,7 тис. домогосподарств отримали субсидії на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива.

У січні–вересні 2019р. **сплачено населенням за житлово-комунальні послуги**, включаючи погашення боргів попередніх періодів, 4623,7 млн.грн, або 104,2% нарахованих сум.

Крім того, за електроенергію населенням області сплачено в січні–вересні 2019р. 1349,7 млн.грн.

Заборгованість населення за житлово-комунальні послуги на кінець вересня 2019р. (з урахуванням заборгованості, яка виникла в попередні періоди) становила: постачання природного газу – 983,1 млн.грн, централізоване опалення та постачання гарячої води – 915,6 млн.грн, утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 370,5 млн.грн, постачання електричної енергії – 294,1 млн.грн, централізоване постачання холодної води і водовідведення – 253,3 млн.грн, вивезення побутових відходів – 45,0 млн.грн.

Ціни

Ціни на споживчому ринку області в січні–жовтні 2019р. підвищились на 3,8%. Подорожчання у сфері зв'язку становило 17,4%, у сфері освіти – 11,9%. Вартість алкогольних напоїв, тютюнових виробів зросла на 9,4%, різних товарів та послуг – на 5,8%, продуктів харчування та безалкогольних напоїв – на 5,2%. Послуги ресторанів та готелів подорожчали на 4,8%. Ціни у сфері охорони здоров'я зросли на 2,1%. Предмети домашнього вжитку, побутова техніка та поточне утримання житла подорожчали на 1,1%, одяг і взуття – на 0,8%. Водночас товари та послуги у сфері транспорту подешевшали на 4,7%. Плата за житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива зменшилась на 1,7%. У сфері відпочинку і культури подешевлення становило 0,8%.

Промисловість

У січні–жовтні 2019р. порівняно з січнем–жовтнем 2018р. **індекс промислової продукції** становив 96,4%.

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** обсяг виробництва зріс на 1,3%.

Збільшився видобуток руд залізних неагломерованих, пісків кременистих та кварцових, каменю дробленого (щебеню), який використовується як наповнювач бетону, для дорожнього покриття та подібних цілей.

Разом з цим зменшилось виробництво концентратів залізорудних агломерованих.

У **переробній промисловості** індекс промислової продукції склав 95,2%.

На підприємствах із **виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів** обсяг виробництва зменшився на 4,3%.

Менше було вироблено свинини свіжої чи охолодженої (на 1368 т), ковбасних виробів варених, сосисок,

сардельок (на 2230 т), ковбас напівкопчених (на 1319 т), масла вершкового (на 559 т), молока і вершків коагульованих, йогурту, кефіру, сметани та інших ферментованих продуктів (на 1046 т), борошна пшеничного чи пшенично-житнього (на 910 т), хліба та хлібобулочних виробів (на 3473 т), а також м'яса кур, курчат свіжих чи охолоджених та заморожених, маргарину і продуктів пастоподібних зі зниженим чи низьким вмістом жирів, сиру свіжого неферментованого, пшона, тортів, тістечок, оцту та його замінників, майонезу, соусів емульгованих інших, продуктів молоковмісних, горілки, лікерів, пива, води натуральної мінеральної негазованої та газованої.

Водночас збільшилось виробництво яловичини і телятини свіжої чи охолодженої (на 48 т), олії соняшникової нерафінованої та рафінованої (на 32183 т та на 10878 т відповідно), олії соєвої нерафінованої (на 1954 т), а також пряників та виробів подібних, печива солодкого.

Текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів. У цій сфері індекс промислової продукції становив 96,8%.

У виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності відбулося зниження виробництва на 7,0%.

На підприємствах із **виробництва коксу, продуктів нафтоперероблення** індекс промислової продукції склав 98,8%.

Зменшилось виробництво олив і мастил нафтових.

Разом з цим збільшилось виробництво коксу та напівкоксу з вугілля кам'яного.

У виробництві хімічних речовин і хімічної продукції індекс промислової продукції становив 95,6%.

У виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції, обсяги виробництва залишились на рівні січня–жовтня 2018р.

У металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування індекс промислової продукції склав 97,0%.

Менше було вироблено феромарганцю, феросиліцію, сталі без напівфабрикатів, отриманих безперервним литтям, прокату плоского зі сталі нелегованої, в рулонах, прутків та стержнів інших (не у бухтах) зі сталі неіржавної, прутків та стержнів, без подальшого оброблення, зі сталі легованої іншої, прутків та профілів суцільних, холоднотягнутих зі сталі неіржавної, дроту із заліза або сталі нелегованої, дроту зі сталі легованої, крім неіржавної, дроту з алюмінію нелегованого, міді нерафінованої та рафінованої нелегованої необробленої, титану і виробів з нього.

Поряд з цим збільшився випуск феросилікомарганцю, прутків та стержнів інших (не у бухтах) з іншої нелегованої сталі, листів профільованих (ребристих) холоднодеформованих зі сталі нелегованої, дроту з міді рафінованої та зі сплавів мідних.

Також збільшилось виробництво конструкцій, виготовлених виключно або переважно з листового матеріалу, з металів чорних, інших (на 2906 т), проводу крученого, тросів, шнурів плетених та виробів подібних з алюмінію (на 83 т), раковин та умивальників зі сталі неіржавної (на 2294 шт) та деяких інших позицій металовиробів.

На підприємствах **машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування,** обсяги виробництва знизились на 6,5%.

Менше було випущено приладів та інструментів для навігації, трансформаторів з рідким діелектриком потужністю не більше 650 кВ·А, трансформаторів інших, потужністю не більше 1 кВ·А, проводу ізольованого обмотувального, провідників електричних інших на напругу не більше 1 кВ, не оснащених з'єднувальними елементами, люстр та інших світильників електричних стельових та настінних, прожекторів та світильників вузьконаправленого світла подібних, печей електричних побутових кухонних інших, електродів вугільних для електропечей, турбокомпресорів одноступінчастих, муфт та пристроїв для з'єднання валів, пилососів ланцюгових з вмонтованим двигуном неелектричним, обладнання та апаратів для фільтрування й очищення повітря і газів, вогнегасників, косарок тракторних, включаючи механізми навісні різальні, розроблені для управління або буксирування трактором, сепараторів для молока.

Поряд з цим збільшився випуск основ апаратури електричної для контролю та розподілення електроенергії інших, на напругу не більше 1 кВ, циліндрів гідравлічних, насосів відцентрових занурених, багатоступінчастих, клапанів редуційних для регулювання тиску з ливарного чавуну чи сталі для трубопроводів, котлів, резервуарів, цистерн, баків або аналогічних ємностей, корпусів підшипників без вмонтованих кулькових або роликів підшипників, підшипників ковзання для валів, борон (крім дискових).

Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря. Галузь зменшила показники виробництва на 1,9%.

Електроенергії було вироблено 38908,3 млн.кВт·год (на 0,9% менше), пари та гарячої води – 3296,2 тис.Гкал (на 19,2%).

Сільське господарство

У січні–жовтні 2019р. **індекс сільськогосподарської продукції** порівняно з січнем–жовтнем 2018р. становив 123,9%, у т.ч. на підприємствах – 138,0%, у господарствах населення – 107,2%.

Станом на 1 листопада 2019р. культури зернові та зернобобові були скошені та обмолочені на площі 967,9 тис.га, що на 1,5% більше, ніж на початок листопада 2018р. Зібрана площа культур зернових та зернобобових склала 99,6% площі посівів (торік – також 99,6%). Виробництво зерна становило 3341,3 тис.т (у початково оприбуткованій масі), що на 48,2% більше, ніж було одержано на початок листопада 2018р. У середньому з 1 га обмолоченої площі одержано по 34,5 ц зерна (на 10,9 ц більше, ніж торік).

Всіма категоріями господарств на 1 листопада п.р. одержано овочів відкритого ґрунту 191,4 тис.т (на 11,4%

більше ніж на відповідну дату 2018р.), плодючої продукції – 47,2 тис.т (на 42,3% менше).

У січні–жовтні 2019р. реалізовано на забій сільськогосподарських тварин (у живій масі) 47,2 тис.т. Вироблено основних видів тваринницької продукції: молока – 192,8 тис.т, яєць – 575,7 млн.шт. Порівняно з січнем–жовтнем 2018р. загальні обсяги виробництва молока та м'яса зменшились на 10,1% та на 5,4% відповідно, яєць – збільшились на 2,6%.

У структурі реалізації сільськогосподарських тварин на забій підприємствами (крім малих) частка свиней становила 58,6%, птиці – 26,6%, великої рогатої худоби – 10,5%.

У січні–жовтні 2019р. у підприємствах обсяг вирощування сільськогосподарських тварин у порівнянні з січнем–жовтнем 2018р. зменшився на 17,3%. Відношення загального обсягу вирощування сільськогосподарських тварин до реалізації на забій становило 103,2% (торік – 113,9%).

Станом на 1 листопада 2019р. у всіх категоріях господарств нараховувалося 86,2 тис. голів великої рогатої худоби (на 14,1% менше ніж на 1 листопада 2018р.) (у т.ч. корів – 46,5 тис. голів (на 11,8% менше)), свиней – 204,3 тис. голів (на 16,3% менше), овець та кіз – 77,4 тис. голів (на 2,9% більше), птиці – 5164,5 тис. голів (на 3,7% менше).

За розрахунками, господарствами населення утримувалося 80,2% (торік – 80,3%) загальної кількості великої рогатої худоби (у т.ч. корів – 87,1% (86,7%)), свиней – 33,4% (35,2%), овець та кіз – 63,4% (71,8%) і птиці – 43,3% (46,5%).

Загальний обсяг основних видів власно виробленої продукції сільського господарства, реалізованої підприємствами, в січні–жовтні 2019р. склав 12068,6 млн.грн, у т.ч. продукції рослинництва – 10918,4 млн.грн, тваринництва – 1150,2 млн.грн.

Середні ціни продукції сільського господарства, реалізованої підприємствами, за січень–жовтень 2019р. в порівнянні з січнем–жовтнем 2018р. зросли на культури овочеві на 13,9%, молоко – на 4,9%, тварини сільськогосподарські живі – на 0,5%. Водночас відбулось зменшення цін на яйця на 29,0%, насіння культур олійних – на 10,6%, культури зернові та зернобобові – на 10,5%, культури плодови та ягідні – на 9,8%.

На 1 листопада 2019р. у підприємствах, які безпосередньо вирощують, та підприємствах, що займаються зберіганням і переробленням культур зернових та зернобобових, було в наявності 1235,1 тис.т зерна (на 22,0 % більше проти 1 листопада 2018р.), у т.ч. 870,4 тис.т пшениці, 124,0 тис.т кукурудзи, 165,7 тис.т ячменю. У підприємствах, які безпосередньо вирощують культури зернові та зернобобові, зберігалось 976,0 тис.т зерна (на 41,9% більше), у т.ч. 683,5 тис.т пшениці, 81,9 тис.т кукурудзи, 140,6 тис.т ячменю. Зернозберігаючі та зернопереробні підприємства мали в наявності 259,1 тис.т зерна (на 20,3% менше).

Будівництво

У січні–жовтні 2019р. підприємствами області **вироблено будівельної продукції** (виконано будівельних робіт) на суму 2809,5 млн.грн. Індекс будівельної продукції порівняно з січнем–жовтнем 2018р. становив 94,1%.

Нове будівництво, реконструкція та технічне переозброєння склали 64,4% загального обсягу виробленої будівельної продукції, капітальний і поточний ремонт – 26,5% та 9,1% відповідно.

У січні–вересні 2019р. в області прийнято в експлуатацію 60,2 тис.м² **загальної площі житла (нове будівництво)**, з яких 35,2 тис.м² (або 58,5% загального обсягу житла) відповідно до Порядку прийняття в експлуатацію об'єктів, збудованих без дозвільного документа на виконання будівельних робіт, затвердженого наказом Мінрегіону від 03.07.2018 № 158 (далі – Порядок).

Загальна площа прийнятого в експлуатацію житла в січні–вересні 2019р. порівняно з січнем–вереснем 2018р. збільшилась на 23,6%, при цьому без урахування площі, прийнятої в експлуатацію відповідно до Порядку, зменшилась на 48,7%.

Обсяг прийнятого в експлуатацію житла в міській місцевості становив 44,2 тис.м², або 73,4% загального обсягу, у сільській – 16,0 тис.м² (26,6%).

Крім того, у січні–вересні 2019р. прийнято в експлуатацію дачні та садові будинки нового будівництва загальною площею 10,8 тис.м², що в 1,8 раза більше відповідного періоду попереднього року.

Капітальні інвестиції

У січні–вересні 2019р. підприємствами та організаціями області за рахунок усіх джерел фінансування освоєно 9006,5 млн.грн **капітальних інвестицій**, що на 3,3% більше від обсягу капітальних інвестицій за відповідний період 2018р.

Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких освоєно 83,5% загального обсягу. За рахунок державного та місцевих бюджетів освоєно 12,2% капітальних інвестицій. Частка запозичених коштів за рахунок кредитів банків та інших позик становила 2,6%.

Найвагомішу частку капітальних інвестицій (97,3% загального обсягу) освоєно в матеріальні активи, з яких у машини, обладнання та інвентар і транспортні засоби – 60,1% усіх інвестицій, у будівлі та споруди – 31,8%. У нематеріальні активи вкладено 2,7% загального обсягу капітальних інвестицій.

На капітальний ремонт активів спрямовано 1517,8 млн.грн капітальних інвестицій (16,8% загального обсягу).

Серед видів економічної діяльності найбільшу частку капітальних інвестицій (61,8%) освоєно підприємствами промислових видів діяльності, з яких підприємствами переробної промисловості – 49,0%, з постачання

електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – 6,1%, добувної промисловості та розроблення кар'єрів – 5,9%.

Підприємствами сільського, лісового та рибного господарства освоєно 1155,8 млн.грн капітальних інвестицій, або 12,8% загального обсягу.

Зовнішньоекономічна діяльність

За 9 місяців 2019р. експорт **товарів** становив 2328,2 млн.дол. США, імпорт – 1236,1 млн.дол. Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі товарами становило 1092,1 млн.дол. Порівняно з 9 місяцями 2018р. експорт зменшився на 11,0%, імпорт – на 5,6%.

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 1,88 (за 9 місяців 2018р. – 2,00).

Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами з 155 країн світу.

Основу товарної структури експорту склали недорогоцінні метали та вироби з них, механічні та електричні машини, продукти рослинного походження, мінеральні продукти, жири та олії тваринного або рослинного походження.

У загальному обсязі експорту товарів порівняно з 9 місяцями 2018р. збільшилась частка зернових культур з 5,3% до 7,8%, жирів та олій тваринного або рослинного походження – з 3,7% до 4,8%, руд, шлаку і золи – з 1,8% до 4,2%. Натомість зменшилась частка чорних металів з 60,0% до 53,9%, механічних машин – з 9,1% до 8,2%.

Обсяг експорту товарів до країн Європейського Союзу становив 649,1 млн.дол., або 27,9% загального обсягу експорту та зменшився порівняно з 9 місяцями 2018р. на 1,7%.

Найбільші обсяги експорту до країн ЄС склали чорні метали – 49,3%, руди, шлак і зола – 14,3%, механічні машини – 5,7%, жири та олії тваринного або рослинного походження – 4,8%, зернові культури – 4,6% загального обсягу експорту до цих країн.

Найвагоміші експортні поставки товарів серед країн-членів ЄС здійснювалися до Італії, Польщі, Чехії, Німеччини. Серед інших країн світу найбільше екпортувалися товари до Російської Федерації, Туреччини, Китаю, США, Об'єднаних Арабських Еміратів, Індії, Єгипту.

Серед найбільших країн-експортерів порівняно з 9 місяцями 2018р. збільшився експорт товарів до Чехії на 29,8%, зменшився до Індії на 28,6%, Німеччини – на 28,2%, Єгипту – на 28,1%, США – на 22,8%, Туреччини – на 22,5%, Китаю – на 18,9%, Об'єднаних Арабських Еміратів – на 17,7%, Італії – на 7,2%, Російської Федерації – на 5,2%, Польщі – на 1,7%.

Основу товарної структури імпорту склали мінеральні продукти, механічні та електричні машини, недорогоцінні метали та вироби з них, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості, живі тварини, продукти тваринного походження.

У загальному обсязі імпорту товарів проти 9 місяців 2018р. збільшилась частка палив мінеральних, нафти і продуктів її перегонки з 32,9% до 33,6%, риби і ракоподібних – з 3,6% до 4,0%, різноманітної хімічної продукції – з 2,2% до 2,4%, зменшилась частка механічних машин з 12,9% до 12,7%, чорних металів – з 5,8% до 4,9%.

Імпорт товарів із країн Європейського Союзу становив 369,9 млн.дол., або 29,9% загального обсягу та збільшився проти 9 місяців 2018р. на 1,1%.

Найвагоміші обсяги імпорту товарів із країн ЄС склали: механічні машини – 23,2%, палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки – 16,4%, сіль, сірка, землі та каміння – 7,4%, електричні машини – 5,3%, засоби наземного транспорту, крім залізничного – 4,7% загального обсягу імпорту із цих країн.

Серед країн Євросоюзу найвагоміші імпортні надходження товарів здійснювалися з Німеччини, Польщі, Словаччини, Великої Британії. Серед інших країн світу найбільші імпортні поставки товарів надходили з Російської Федерації, Китаю, Туреччини, США.

Порівняно з 9 місяцями 2018р. імпорт товарів збільшився з Великої Британії на 43,7%, Словаччини – на 27,5%, Польщі – на 4,2%. Однак менше ввезено товарів з США на 40,7%, Туреччини – на 14,4%, Російської Федерації – на 5,4%, Німеччини – на 5,1%, Китаю – на 3,4%.

За 9 місяців 2019р. експорт **послуг** становив 125,1 млн.дол., імпорт – 22,0 млн.дол. Порівняно з 9 місяцями 2018р. експорт зменшився на 2,4%, імпорт – на 30,9%. Позитивне сальдо становило 103,1 млн.дол. (за 9 місяців 2018р. також позитивне – 96,4 млн.дол.)

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 5,69 (за 9 місяців 2018р. – 4,03).

Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами з 110 країн світу.

За 9 місяців 2019р. найбільші обсяги експорту припадали на послуги з ремонту та технічного обслуговування, ділові, у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні, транспортні.

У загальному обсязі експорту послуг порівняно з 9 місяцями 2018р. збільшилась частка послуг з ремонту та технічного обслуговування. Натомість зменшилась частка ділових послуг з 21,7% до 21,3%, у сфері телекомунікації, комп'ютерних та інформаційних – з 14,7% до 11,3% та транспортних – з 6,9% до 6,8%.

Обсяг експорту послуг до країн Європейського Союзу становив 45,0 млн.дол., або 36,0% загального обсягу експорту та збільшився порівняно з 9 місяцями 2018р. на 28,8%.

Найбільші обсяги експорту країнам ЄС склали послуги з ремонту та технічного обслуговування, ділові, у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні, з переробки матеріальних ресурсів.

Серед країн-членів ЄС найбільші операції з експорту послуг здійснювалися з Німеччиною, Нідерландами, Фінляндією, Великою Британією. Серед інших країн світу найбільше надавалися послуги Китаю, Алжиру, Індії, Уганді, Об'єднаним Арабським Еміратам, Швейцарії.

Серед країн-партнерів зріс експорт послуг до Нідерландів у 149,4 раза, Уганди – в 18,5 раза, Фінляндії – на

66,0%, Алжиру – на 49,1%, Швейцарії – на 43,4%, Німеччини – на 27,4%, Індії – на 21,5%, Китаю – на 21,1%. Натомість спостерігалось зменшення обсягів послуг до Об'єднаних Арабських Еміратів – у 2,2 рази, Великої Британії – на 36,2%.

Оснoву структури імпорту послуг за 9 місяців 2019р. склали ділові послуги, транспортні, роялті та інші послуги, пов'язані з використанням інтелектуальної власності, у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні.

У загальному обсязі імпорту збільшилась частка роялті та інших послуг, пов'язаних з використанням інтелектуальної власності з 13,3% до 17,6%, у сфері телекомунікації, комп'ютерних та інформаційних – з 5,2% до 13,8%. Натомість зменшилась частка ділових послуг з 45,9% до 41,9%, транспортних – з 28,3% до 17,6%.

Імпорт послуг з країн Європейського Союзу становив 9,7 млн.дол., або 44,1% загального обсягу та зменшився проти 9 місяців 2018р. на 28,7%.

Найвагоміші обсяги імпорту послуг з країн ЄС склали роялті та інші послуги, пов'язані з використанням інтелектуальної власності, у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні, транспортні, ділові.

Серед країн ЄС найвагоміші обсяги послуг були одержані з Данії, Німеччини, Австрії, Польщі, Литви, Словаччини. Серед інших країн світу найбільші обсяги послуг імпорту надавалися Російською Федерацією, Білоруссю, Алжиром, США, Швейцарією, Сингапуром.

Порівняно з 9 місяцями 2018р. імпорт послуг збільшився з Австрії в 13,8 рази, Литви – в 8,3 рази, Сингапуру – на 70,7%, Швейцарії – на 57,2%, Данії – на 47,5%, Польщі – на 13,2%, зменшився зі Словаччини в 7,2 рази, Німеччини – на 41,5%, США – на 24,8%, Російської Федерації – на 13,2%, Білорусі – на 9,0%, Алжиру – на 0,6%.

У січні–вересні 2019р. в економіку області іноземними інвесторами вкладено 1,0 млн.дол. США **прямих інвестицій (акціонерного капіталу)**, проти 0,5 млн.дол. у січні–вересні 2018р. Зменшення капіталу за цей період становить – 5,1 млн.дол.

Обсяг внесених з початку інвестування прямих інвестицій (акціонерного капіталу) в економіку області на 01 жовтня 2019р. становив 925,0 млн.дол. США. З країн ЄС з початку інвестування внесено 717,5 млн.дол. прямих інвестицій (77,6% загального обсягу акціонерного капіталу), з інших країн світу – 207,5 млн.дол. (22,4%).

Інвестиції надійшли з 51 країни світу. До десятки основних країн-інвесторів, на які припадає 95,6% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Кіпр; Швеція; Корея; Республіка; Нідерланди; Естонія; Словаччина; Швейцарія; Бермудські Острови; Панама; Беліз.

На підприємствах промисловості зосереджено 650,6 млн.дол. (70,3%). Серед галузей переробної промисловості у машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування внесено 202,8 млн.дол., у виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів – 186,6 млн.дол., металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім виробництва машин і устаткування – 87,2 млн.дол. У підприємства оптової та роздрібної торгівлі; ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів внесено 118,0 млн.дол., в організації, що здійснюють операції з нерухомим майном – 112,9 млн.дол., професійну, наукову та технічну діяльність – 15,3 млн.дол.

Обсяг прямих інвестицій (акціонерного капіталу) з області в економіку країн світу на 01 жовтня 2019р. становив 21,1 млн.дол., у т.ч. у країни ЄС – 2,2 млн.дол. (10,4% загального обсягу), в інші країни світу – 18,9 млн.дол. (89,6%).

Прямі інвестиції з області здійснено до 9 країн світу, переважна їхня частка спрямована до Російської Федерації (80,1%).

Внутрішня торгівля

Оборот роздрібної торгівлі, до якого включено дані щодо роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у січні–жовтні 2019р. становив 36396,6 млн.грн, що на 9,7% більше обсягів січня–жовтня 2018р.

Роздрібний товарооборот підприємств (юридичних осіб), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у січні–жовтні 2019р. становив 26512,6 млн.грн і в порівнянних цінах проти січня–жовтня 2018р. збільшився на 11,2%. Роздрібний товарооборот за жовтень 2019р. становив 2827,2 млн.грн і в порівнянних цінах проти жовтня попереднього року збільшився на 13,5%, а проти попереднього місяця – на 2,4%.

Транспорт

У січні–жовтні 2019р. підприємствами транспорту перевезено 15,2 млн.т вантажів, що на 1,8% менше обсягу січня–жовтня 2018р. Вантажооборот становив 8466,4 млн.ткм і збільшився на 2,1%.

Залізничним транспортом відправлено вантажів на 3,3% менше обсягу січня–жовтня 2018р. Зменшилося відправлення нафти і нафтопродуктів на 51,1%, брухту чорних металів – на 33,7%, будівельних матеріалів – на 19,7%, зерна і продуктів перемоли – на 18,9%, чорних металів – на 14,1%, добрив – на 13,7%. У той же час збільшилося відправлення коксу у 2,8 рази, кам'яного вугілля – у 2,3 рази, руди залізної і марганцевої – на 9,9%. Вантажооборот збільшився на 1,5%.

Автомобільним транспортом (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) у січні–жовтні 2019р. перевезено 3921,9 тис.т вантажів, що в порівнянні з січнем–жовтнем 2018р. на 4,3% більше, та виконано вантажооборот в обсязі 792,5 млн.ткм, на 8,8% більше.

Кількість перевезених вантажів авіаційним транспортом та вантажооборот зменшились на 32,5% та 11,4%

відповідно.

Послугами пасажирського транспорту скористалися 106,2 млн. пасажирів, або 108,4% обсягу січня–жовтня 2018р. та виконано пасажирооборот в обсязі 2360,6 млн.пас.км, або 110,4%.

Послугами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) скористалися 68,0 млн. пасажирів, що склало 119,4% обсягу січня–жовтня 2018р. Перевезення пасажирів автотранспортом фізичних осіб-підприємців зменшилось на 3,0% і склало 16,6 млн. пасажирів.

Залізничним транспортом перевезено пасажирів на 2,1% менше обсягу січня–жовтня 2018р., пасажирооборот збільшився на 2,5%.

Авіаційним транспортом перевезено пасажирів на 16,7% менше відповідного періоду попереднього року, пасажирооборот зменшився на 11,3%.

Обсяг пасажирських перевезень міським електротранспортом у січні–жовтні 2019р. проти січня–жовтня 2018р. зменшився на 7,7% і становив 32,0 млн. пасажирів.

Головне управління статистики у Запорізькій області